

LITERKA

září 2014

Vážení přátelé knih a literatury,

zářijová Literka je, žel, neklamným příznakem toho, že jsou pryč prázdniny a pomalu nastupuje podzim. Stále však můžeme doufat v babí léto, které nás ještě na čas pozitivně naladí a připraví na období, kdy bude slunečních paprsků pomálu. Snad alespoň můžeme očekávat dlouhý podzim a po něm tu správnou zimu se vším, co k ní neodmyslitelně patří.

Nastupující září oživuje dění v Památníku písemnictví na Moravě, které možná na první pohled přes letní měsíce spalo, ale při bližším pohledu bylo možné spatřit neutuchající aktivitu při přípravách nových akcí a výstav.

- » Dny evropského dědictví
- » Do třetice všeho dobrého
- » Hledáme
- » Nejbližší akce a výstavy
- » Ondřej Sekora, práce všeho druhu
- » Památník uvítal stotisícího návštěvníka
- » Příběh s detektivní zápletkou
- » Tři otázky
- » Zářijová výročí

Již v nejbližších dnech skončí prezentace produkce nakladatelství Kniha Zlín. Vystřídají je však zbrusu nové expozice. Druhou středu v měsíci startuje první ze tří literárních podvečerů podzimního cyklu StřeDění. Hostem bude básník, novinář a pedagog Michal Žák. Obměny se dočkal doprovodný program k výstavě *Od Ferdy po Jonatána*, který tak nabízí nové a neokoukané impulzy pro jeho

účastníky. Nadále zůstává poučnou a zábavnou možností pro tematické exkurze mladších žáků základních a hlavně mateřských škol. V říjnu se představí výstava, která připomene odkaz Leoše Janáčka spojením současné hudby s výtvarným uměním. Tím ovšem přehled nekončí, na listopad pro návštěvníky a přátele Památníku písemnictví na Moravě chystáme otevření profilové výstavy, věnované letošnímu 60. výročí vstupu časopisu *Host do domu* do tuzemského literárního života.

Na závěr bych ráda poděkovala všem věrným čtenářům za přízeň a předala „žezlo“ Literky své nástupkyni (a zároveň předchůdkyni) Petře Pichlové, kterou si pamětníci jistě spojí s jejími úplně prvními čísly.

Vaše Martina Kloudová

Verše měsíce

září

Petr Motýl
Kapka rosy
(úryvek)

dřevěné domy jako rozházené květy
na březích jezera s rákosovými bárkami
vůně čaje
a prudké svaňy hor ztrácející se v mlze
za papírovou siluetou majáku

21. září 1991

byla založena Ostravská univerzita. Na počátku této instituce stála Vyšší pedagogická škola v Opavě, kterou v roce 1959 vystřídal Pedagogický institut. Ten již byl umístěn do Ostravy a o pět let později získal statut samostatné pedagogické fakulty. Po oficiálním povýšení na univerzitu vznikaly další fakulty, v roce 1991 to byly filozofická a přírodovědecká, následované v novém tisíciletí přibyly obory sociálních studií, umění a lékařství.

30. září 2002

zemřel v Praze kroměřížský rodák Miloš Macourek, známý především jako scenárista z tvůrčího tandemu, který tvořil společně s režisérem Václavem Vorlíčkem. Z jejich úspěšné spolupráce vzešly mnohé dosud oblíbené české filmy (*Pane, vy jste vdova!*) a zvláště pak pohádky (*Kouzelný měšec, Pták Ohnivák, Jezerní královna*) a televizní seriály pro děti (*Arabela, Mach a Šebestová, Křeček v noční košili* atd.). Mimo to psal nápadité knihy pro děti, typické hravými příběhy a bezbřehou fantazií. O tom se již ostatně můžete přesvědčit na výstavě Památníku **Od Ferdy po Jonatána**.

Nejbližší akce Památníku písemnictví na Moravě

10. září 2014, 17 hodin, Středění: Michal Žák

První StřeDění po letní pauze nabídne besedu s básníkem, jenž vydal svou první sbírku až téměř ve svých sedmdesáti letech. Do té doby byl znám především svými žáky z Brna a Hodonína jako precizní učitel, později působil také jako novinář a redaktor. Aktuálně má na svém autorském kontě již tři básnické sbírky: *Klec na vodu, Švédské poledne, V náruči čtvrtohor*.

Trvají výstavy:

30. července – 19. října 2014, Josef Kremláček: Mezi vodníky a indiány

Série výstav surrealistické skupiny Stir up vrcholí ukázkou prací jednoho z jejích členů – třebíčského akademického malíře Josefa Kremláčka, který ilustroval již na 60 knih.

21. května – 28. září 2014, Moravské vydavatelství se představuje: Nakladatelství Kniha Zlín

Další pokračování jednoho z tradičních výstavních cyklů, věnovaných současné knižní kultuře. Seriál mapující aktuální tržní prostředí je tentokrát zacílen na historii a současnost produkce největšího zlínského knižního vydavatelství.

9. dubna – 19. října 2014, Od Ferdy po Jonatána

Zvířata jako hlavní hrdinové v moravské literatuře pro děti. Výstava o nejznámějších i méně známých postavičkách kreslených příběhů, ale i o jejich autorech, kteří se prostřednictvím zvířecího světa snažili rozveselit a případně také poučit (nejen) nejmenší čtenáře.

15. května – 30. října 2014, Milovníci a mecenáši věd a umění v řeholním rouše

Ve spolupráci s MZK, FF MU a Benediktinským opatstvím.

Výstava představuje benediktinský klášter v Rajhradě u Brna jako významnou moravskou kulturní a vědeckou instituci. Velké věci si žádají nadšení a záštitu. Rozšiřování klášterní knihovny, sbírky umění, přírodovědné bádání, nejnovější architektura. Výstava mapuje, jaké aktivity klášter podporoval od středověku po 20. století.

ONDŘEJ SEKORA, PRÁCE VŠEHO DRUHU

Rodák z brněnského Králova Pole (1899–1967) je znám především prostřednictvím svých hmyzích hrdinů z knížek pro děti. Méně se již ví o jeho další činnosti, přestože jí nebylo málo. Budoucí kreslíř a publicista vyrůstal ve velmi skromných podmínkách. Když mu bylo sedm let, zemřel mu otec a matka zůstala sama na výchovu šesti dětí. Jako žák nebyl právě premiantem, dokonce musel kvůli špatným výsledkům přestoupit z brněnského gymnázia do Vyškova. Maturitu skládal až po válce, protože byl v jejím závěru odveden. Měl však štěstí a do válečné vřavy se přímo nezapletl, sloužil ve vojenské kanceláři ve Vídni a Hodoníně. Po vzoru svého strýce nastoupil na právnickou fakultu Masarykovy univerzity. Brzy se ale ukázalo, že tato životní cesta nebude tou pravou. Již v roce 1921 se uchýlil v Lidových novinách, a protože byl velmi nadšeným sportovcem, jednalo se o pozici sportovního referenta. Postupně začal psát sloupky, fejetony, soudničky a humorné komentáře k aktuálnímu dění. Uplatnění získal rovněž jeho výtvarný talent, a tak zásobil noviny svými karikaturami a doprovodnými obrázky.

Velký vliv na něj měl studijní pobyt v Paříži, kde se seznámil s českými umělci J. Šímou, J. Zrzavým a B. Martinů. Nadchl se pro cirkus a animovaný film. Ze zahraničí si nepřivezl pouze inspiraci a zkušenosti, ale i lásku pro ragby, jehož se stal propagátorem, trenérem a rozhodčím, dokonce sám sepsal a vydal knihu pravidel této hry. Z Francie zasílal do Lidových novin zprávy i kresby různého druhu. Po návratu jim zůstal věrný až do 2. světové války. V roce 1941 byl donucen odejít z redakce kvůli židovskému původu své manželky a ocitl se bez prostředků. Tehdy jej zachránil nakladatel Josef Hokr (vydavatel Sekorových knih pro děti), který mu začal vyplácet zálohy na budoucí knihy a nepřestal v tom, ani když byl Sekora internován do pracovních táborů v Polsku a Německu. Tehdy si pro honoráře za kresby chodil jeho syn.

Pro Ondřeje Sekoru byla typická činorodost, láska k přírodě, sportu a dětem. To vše se projevilo i v jeho výtvarných a slohových počinech. Knihy o pracovitém Ferdovi Mravenci, o chvástavém Brouku Pytlíkovi a namyšlené Berušce si zamilovalo několik generací čtenářů. Málokdo z nich však ví, kolik úsilí Sekoru tyto příběhy stály, kolik času strávil studiem života hmyzu a jeho kreslením ve volné přírodě.

(mk)

PAMÁTNÍK UVÍTAL STOTISÍCÍHO NÁVŠTĚVNÍKA

Památník písemnictví na Moravě působí v benediktinském klášteře v Rajhradě od roku 2005. Za tuto dobu nabídl své expozice i průvodcovské služby dlouhé řadě spokojených návštěvníků. V pátek **18. července 2014** zde pracovníci Muzea Brněnska připravili malou slavnost, aby uvítali 100 000. návštěvníka. Stala se jím Drahomíra Taclová, která spolu se svou rodinou přijela do Rajhradu z Letohradu. V historickém sále rajhradské klášterní knihovny předal vedoucí Památníku Libor Kalina paní Taclové jako upomínku na jubilejní prohlídku obrazovou publikaci o jižní Moravě.

(lk)

DNY EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ

Jen několikrát v roce se otevírají komnaty pokladů. Ač to zní jako pohádka, jde o realitu. Návštěvníkům Památníku písemnictví na Moravě se naskytne v rajhradském klášteře jedinečná možnost podívat se do cenných barokních prostor, kam se ještě nedostali restaurátoři ani stavbaři a řemeslníci, aby zašlé kráse vdechli současný život. Výjimečné prohlídky neopravených prostor klášterní prelatury se uskuteční 6. a 7. září 2014 v rámci Dnů evropského dědictví/European Heritage Days (EHD).

(jpk)

PŘÍBĚH S DETEKTIVNÍ ZÁPLETKOU

Zdmi benediktinského kláštera v Rajhradě rezonuje jedno slovo... Loupež! Nemusíte se však obávat, oním ukradeným předmětem není žádný zdejší cenný sbírkový předmět, nýbrž utržené sluchátko. V druhé polovině srpna byl totiž odstartován nový doprovodný program pro děti, zastřešený výstavou Od Ferdy po Jonatána. Na rozdíl od původního programu, který je nabízen školním skupinám již od jarních měsíců, je tentokrát cíleno na menší kolektivy, zvláště rodiče s dětmi. Mladí čtenáři si mohou vyzkoušet, jaké to je být detektivem a řešit vsutku zapeklitý případ. Díky připravenému programu se stávají pomocníky psa Jonatána, jakéhosi Sherlocka Holmese zvířecí říše, a prostřednictvím stop přicházejí na stopu zákeřného lupiče. Jak to vše dopadne? To už se musíte přijít přesvědčit sami!

(mk)

DO TŘETICE VŠEHO DOBRÉHO

Okřídlené úsloví nepochybně platí i pro surrealistický „troj“, letošní výtvarně literární výstavu v Památníku písemnictví na Moravě. Za obdivovanými kolekcemi skupiny Stir up a Černého slunce následuje jako třešnička na dortu rekapitulace ilustrátorské tvorby Josefa Kremláčka. Po provokativních tónech první a hloubavosti druhé výstavy se nyní pozornost přesouvá k harmonii pohádek, prodchnutých klasickými českými motivy i cizokrajnou pestrostí. Josef Kremláček během svého dlouhého tvůrčího období díky ilustracím procestoval celý svět, přes Koreu a Egypt po Ameriku. Výstava byla slavnostně otevřena na konci července za přítomnosti autora, který byl otevřený všem dotazům zvědavých návštěvníků a rozprávěl se i o okolnostech svého vstupu na pole dětských knih.

(mk)

3 OTÁZKY pro

Vladimíru Klimeckou

Jak vám změnil život zisk Literární ceny Knižního klubu?

V mém životě se v podstatě nic nezměnilo. Dále chodím do práce, starám se o rodinu, o vnoučata, a tak jenom mimochodem, občas, odpovím na nějaké otázky nebo přijmu pozvání na autorské čtení z mé knihy. Dá se říct, že se obohatil můj společenský život, což mi umožnilo poznat spoustu zajímavých lidí, a nakoukla jsem trochu do světa uměleckých profesí.

Pracujete v současnosti na nějaké nové knize?

Snažím se, mám v hlavě námět na dětskou knihu a jeden příběh pro dospělé. Takže v období klidu se mi promítají v mysli všelijaké obrazy a situace. Když je chci napsat, rozplynou se. Psaní je docela dřina, náročná na čas. A ten mi hodně chybí.

Děláte si „prázdniny“ od psaní, nebo je právě psaní vaším způsobem odpočinku?

Momentálně mám spíše ty prázdniny, ale dříve to pro mě byl odpočinek, odreagování od všedních starostí a vybití mentální energie. Nyní po ocenění cítím určitou odpovědnost, abych nenapsala nějaké bludy, obludy. (úsměv)

Vladimíra Klimecká (1964), rodačka z Horní Bečvy, se v loňském roce stala díky svému románu Druhý život Marýny G. vítězkou 18. ročníku ceny Knižního klubu. V současnosti žije ve Vacenovicích u Kyjova a pracuje ve státní správě. Je členkou Literárního kruhu autorů Hodonínska. Svůj první román publikovala již v 90. letech minulého století. Z Památníku autorka dostala pozvání na jedno z příštích StřeDění.*

Hledáme

Pro rozšíření stálé expozice hledáme sbírky básníka Josefa Suchého (1. 3. 1923 Lesní Jakubov – 30. 5. 2003 Brno), jedná se o knihy: *Žernov* (1948), *Jitřenka v uchu jehly* (1966), *Ocúnová flétna* (1967), *Okov* (1969), *Duhové kameny* (1976), *Sněhová vločka* (1992), *Vánoční čas* (2004) a rovněž hledáme prózy či překlady Josefa Suchého: *Vřesový zpěv* (1976), *Skrytý pramen* (1981), *Šarlat na sněhu* (1999), *Černá a bílá pravda* (2004), *Tvář času / Wobličo času* (2012).

Dále bychom rádi do sbírek získali kulturně politický měsíčník *Červený květ* (ročníky 1956 a 1963–1969), list pro literární politiku *Index* (číslo 12 z roku 1934 a celé ročníky 1935–1939) a společenskou revue *Salon* (ročník 1 – číslo 1 a 2, ročník 2 – číslo 1, kompletní ročníky 3–5, ročník 6 – čísla 1–11, ročník 7 – čísla 1, 2 a 4–10, ročník 8 – čísla 5–6 a 11, ročník 9 – čísla 5, 6 a 10–12, ročník 10 – čísla 2, 3, 7, 11 a 12, kompletní ročníky 11–22).

Pro připravovanou výstavu o časopisu **Host do domu** hledáme jeho jednotlivá čísla, která bychom rádi v budoucí expozici nabídli návštěvníkům ke čtení a listování. (Ucelenou časopiseckou řadu Hosta do domu máme ve sbírce Památníku k dispozici výhradně pro odborné a badatelské studium.) Zajímavé by v tomto ohledu byla pro návštěvníky Památníku zejména starší čísla Hosta do domu z 50. a počátku 60. let minulého století.

Prostory benediktinského kláštera jsou pro potřeby Muzea Brněnska (Památníku písemnictví na Moravě) rekonstruovány s pomocí finančních prostředků Jihomoravského kraje, Norských fondů a Regionálního operačního programu Jihovýchod.

Evropská unie
Evropský fond pro regionální rozvoj
Investice do vaší budoucnosti

